Vergilius Maro, Publius; Servius [Comm.]; Donatus, Aelius [Comm.]; Landinus, Christophorus [Comm.]; Domitius <de Calderiis> [Comm.]: Opera: Bucolica et Georgica

Nürnberg: Anton Koberger, 1492 Seite 554

Bella ſequi:aut boſtē regi ſe inferre latino:
Italiam petiit fatis auctoribus eſto:
Caſſandræ ipulſus furiis:num linquere caſtra
Hortati ſumus:aut vitam cōmittere ventis:
Num puero ſummā belli: nū credere muros:
Tyrrbenā ve fidem:aut gentes agitare qetas.
Quis deus in fraudē: quę dura potētia noſtra
Egit: vbi bic iuno:demiſſa ve nubibus iris:
Indignū eſt italos troiam circundare flāmis
Naſcentem:& patria turnum:conſiſtere terra

Et cāpos vbi troia fuit. Xanthū & Simoēta Redde oro miſeris. Ambiguū ē vtrū dicat redde nobis reuera troiā antiquā:an redde nobis terras in italia ad ſimilitudinem Troiæ. Nouimus em̄ bāc cōſuetudinē fuiſſe vt aduenæ patriæ ſuæ imaginē ſibi redderēt: vt Effigiē xanthi troiāq; videtis. Bn̄ ergo Ven⁹ medio vſa ē genere loquēdi: vt vtrūq; ſignificaret:& antiquæ Troiæ redditū & iperiū italiæ: quo troianis ad ſimilitudinē Troiæ fore Iuppiter promiſerat. Et magis boc eſt:quod latēter deſiderat atq; petit. Iterūq; reuoluere caſus. Si ad troiam vis referre:ſic dic da nobis troiā per naufragia & pericula.i.patiamur denuo:quæ ptulimus:dūtaxat nobis troia reddat̃. Si vero ad italiam vis referre:ſic itellige: redde nobis italiam:& libenter repetimus ea quæ in Troia pertulimus. Alta ſilētia. Iuno vbiq; ſilens inducitur: vnde ei oratio niſi eximia neceſſitate non dat̃:binc eſt acta furore graui. Sta. iunonē tacitā furibunda ſilentia torquent.& notandum q̄ ſigillatim dicta veneris bac oratiōe ſoluuntur. Silentia cogis rumpere. ſilentium rūpere eſt oio tacere:vnde apparet vſurpatiue dictū eē. Cōpoſito rumpit.vocē.i.loquit̃:nā vocem rumpere:ſilere eſt:ſ.lētiū rumpere loq. Obductū dolorē.celatū:& diuturna iam cicatrice coopertū: nam obduci dicunt̃ vulnera:quæ cicatrice claudunt̃. Aeneā boim quiſq;. Celat quæ facta ſunt. quæ non ſunt facta cōmemorat. Nam non æneas ſed Turnus inſtinctu Iunonis bella cōmouit. Vtit̃ aūt replicatiōe rerū obiectarū. poſt em̄ ſequit̃ ſolutio. Eſto. modo aduerbiū eſt cōcedētis:nā græcū eſt εϭτω. Illo āt loco verbū eſt. Eſto o nunc ſol teſtis. Caſſandræ impulſus furiis. bene furiis plurali numero: quod de vaticinātibus non dicit̃:vt videant̃ merito eſſe decepti:qui Caſſandræ inſanienti crediderunt: qđ falſo dicitur a Iunone ſicut ex verbis ꝓbamus Anchiſæ:qui ait in tercio:Quem tu vates caſſandra moneret. Vitam cōmittere ventis.i.incertis & manibus rebus. Nū puero ſummā b. Exaggeratio eſt ab ætate. Tyrrbenāq; fi. inire ſocietatē cum inimicis gentibus:aut certe diſrūpere fœdera:q̄ Turnus cū tyrrbenis inierat. Sciēdum ſane Turnū auxiliorū cā ad Mezētium confugiſſe. Genteſq; q. nā licet vellent in bella ꝓrunpere: tñ erant quietæ pp illud oraculū:Extremos optate duces. Quis de.in.f.in periculū: ita em̄ in iure lectæ eſt fraudi erit iſſa res.i.periculo. Quæ dura p.n.ad illud reſpicit. Si nulla eſt regio teucris: quam det tua cōiunx dura. Nubibus iris.pp illud:Aut acta nubib⁹ irim. Indignum eſt italos troiam circūdare flāmis. rbetoricum eſt nam quotiens aliqua non poſſumus ſoluere:paria opponimus:qđ nunc Iuno facit. Nā negare non poteſt nec ſoluere:quia obſidentur troiani. Vnde dicit boc:idignum eſt troianos obſideri:aliena eos matrimonia præripere dignum eſt:ſic in buc. Dic quibus in terris inſcripti nomina regum.

DO. Acta furore. ergo iniuſte cōmota. Oñdit Iuno ſe inuitā cogi. Nā mibi rūpit̃ niſi magna violētia. Aeneam. nititur colorare falſa:nā æneas bellum nō mouit:ſed inſtictu iunonis latini. Num puero Hoc quoq; falſum eſt. Nam ſenioribus rem reliquit:& pugnam committere vetuit.

CHRI. Eſt amatus. exaggerat inuidiam:quaſi dicat nullam aliam regionem poſſe per Iunonem licere ſibi polliceri nepoti. Magna ditione iubeto. Alia permiſſio ad aggerendam inuidiam Iunoni. Nibil vrbibus inde Obſtabit tyriis. bec omnia buc tendūt:vt illa per ſummam iniuriam cunctis potiatur. Illa nibil ex iis quæ iubent fata poſſit aſſequi. Quid peſtem euadere belli. Dolet omnes ſuos labores in irritum recidiſſe. Quid me alta ſ.cogis:& bæc patbetica oratio eſt. Vnde icipit ab interrogatione: & babet principium abruptum. Quid me al.ſ.c.r. Rumpere ſilentium loqui eſt. Alta. penitus abſtruſa: quia ꝓpoſuerat nullo pacto. illa diuulgare:nec quæri niſi a Venere laceſſita ſua oratione fuiſſet. Aeneam. q.d. neq; meo:neq; cuiuſq; impulſu:ſed ſua ſponte bellum ſuſcepit propter cæſum ceruum. Italiam petiit. cōfutat reſponſa. Num linquere caſtra. q.d. venerit impulſu fatorum: tamen quæ patitur ſtultitia ſua patitur:& caſtra reliquerit:& ſummā rerum puero & muros tradiderit. Quæ omnia non fraude mea: neq; q̄ Irim miſerim:ſed ſua ſtultitia commiſſa ſunt.

SERVIVS. Pilumnus auus. Comparat genus Turni cum Aenea dicēs etiam auum eius eē deum.

Cui pilumnus auus:cui diua venilia mater:
Quid face troianos atra vim ferre latinis:
Arua aliena iugo premere:atq; auerter̃ p̄das
Quid ſoceros legere: & gremiis abducere pa
Pacē orare manu:p̄figere pupib⁹ arma: (ctas
Tu potis æneā manibus ſubducere graium.
Proq; viro nebulā:& vētos obtēdere inanes

Item ad Veneris obtrectationē dicit cui venilia mater. nam Venilia nympba ē. Pilumnum autē ideo Turni auum dicit. vt a vicino nobilis genere eſſe videatur:ſicut ē æneas. Nā paulo poſt dictura eſt Pilumnuſq; illi quartus pater. Atra fac. ſæuo bello:& ē belli diffinitio. nō enim facibus pugnauerāt. Auertere prædas. Inuidioſe:cæterum nibil rapuerant. Legere furari: vn̄ & ſacrilegi dicūt̃ q ſacra legūt boc ē furant̃. Alibi: Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Gremiis abducere pactas:Nam

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-85/0553
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG